

Mantel naar de toekomst

Eric Claus (Haarlem, 1936) is een van de belangrijkste Nederlandse beeldhouwers van de moderne tijd. In 2014 werd de hiernaast afgebeelde deur van hem in de Onze Lieve Vrouwetoren in Amersfoort geplaatst. Het is de grootste bronzen deur van Nederland, 20 m² en 1700 kg.

Qua vormgeving en thematiek zocht Claus aansluiting bij de geschiedenis van Amersfoort. Dominant is de grote Maria-figuur die verwijst naar de legende van het mirakel van Amersfoort. In 1444 werd aan een Mariabeeldje geneeskrachtige werking toegeschreven, met gevolg dat duizenden pelgrims naar deze stad trokken. Opvallend in deze zeer gestileerde Maria is haar blauwe mantel. 'Deze blauwe madonna beschermt met haar mantel de vroegere pelgrims, en de vluchtelingen en boetelingen nu', zei Eric Claus. Naast deze pelgrimage verwerkte Claus ook de geschiedenis van de vele Belgische vluchtelingen die tijdens de Eerste Wereldoorlog onderdak geboden kregen in Amersfoort.

In het blauwe kleed van de madonna zijn veertien reliëfs verwerkt met scènes uit het leven van Maria. De ruitvormige reliëfs aan de rechterzijde verwijzen naar de zeven smarten uit haar leven: Simeons voorspelling; de vlucht naar Egypte; de twaalfjarige Jezus in de tempel; de kruisweg; de kruisiging; de afname van het kruis en de graflegging.

Aan de linkerkant worden de zeven vreugden verbeeld: de annunciatie; het bezoek aan Elizabeth; de geboorte van Jezus; de wijzen uit het oosten; de verrijzenis van Christus; het Pinksterfeest; de tenhemelopneming van Maria.

Links en rechts onderaan de mantel heeft Claus moderne pelgrims afgebeeld. In zijn opvatting is 'pelgrim' een alomvattende benaming voor hulpzoekenden en vluchtelingen van alle tijden. Dat inzicht wordt ook verbeeld door de twee nisbeelden. Links zijn twee figuren zichtbaar, de één met rolstoel, de ander met krukken. Rechts is een vluchtend (Belgisch?) gezin afgebeeld, met koffers en bekleding.

Ik word getroffen door deze gestileerde madonna. In haar mantel herbergt zij vele (bijbelse) verhalen. Mooi vind ik ook dat haar mantel de toegangsdeuren tot de toren bevat. Wie er door naar binnengaat wordt als het ware omarmd door een mantel met verhalen over smart en vreugde, hoop en wanhoop, verleden en toekomst. Als vanzelf gaan de woorden van Huub Oosterhuis door mij heen:

Als een mantel om mij heen geslagen, zo is mijn God.

